

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Internetconsultatie

Reclassering Nederland

Landelijk kantoor

Vivaldiplantsoen 100-200

3533 JE Utrecht

Postbus 8215

3503 RE Utrecht

(T) 088 – 804 1000

(I) www.reclassering.nl

Datum	12 september 2018
Onderwerp	Internetconsultatie conceptwetsvoorstel WGS
Briefnummer	18.076/JB/HD
Contactpersoon	Corine Hessel
Telefoon	088 80 420 33
E-mailadres	c.hessel@reclassering.nl

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doe ik u een reactie toekomen op het conceptwetsvoorstel gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (WGS).

Het wetsvoorstel heeft als doel om gegevensuitwisseling in samenwerkingsverbanden van een juridische basis te voorzien. Blijkens de inhoud van het wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting (MvT) is het voorstel vooral gericht op samenwerkingsverbanden ten behoeve van fraudebestrijding en de aanpak van (georganiseerde) criminaliteit. Op pagina 19 van de MvT staat echter (terloops) vermeld dat ook de Veiligheidshuizen via een AMvB onder de werking van deze kaderwet kunnen worden gebracht. Aangezien de reclasseringsorganisaties onderdeel uitmaken van vrijwel alle Veiligheidshuizen in Nederland, is dit wetsvoorstel mede relevant voor de reclasseringsorganisaties. Ik zal derhalve in mijn reactie vooral ingaan op mogelijke consequenties van het voorstel voor de Veiligheidshuizen.

Allereerst merk ik op dat Reclassering Nederland (RN) voorstander is van samenwerking tussen partijen in het zorg- en veiligheidsdomein voor de aanpak van ketenoverstijgende complexe problemen van burgers. Die samenwerking levert in de praktijk positieve resultaten op. RN neemt daarom deel aan tal van landelijke en regionale samenwerkingsverbanden.

Een wettelijke regeling voor gegevensuitwisseling in samenwerkingsverbanden acht RN wenselijk. Weliswaar staan de huidige privacyregels gegevensuitwisseling in samenwerkingsverbanden niet in de weg, maar een specifieke wettelijke regeling kan meer transparantie aan burgers bieden over de wijze van omgaan met persoonsgegevens door een samenwerkingsverband. Bovendien kan een

wettelijke regeling bijdragen aan (landelijke) uniformiteit van de diverse samenwerkingsverbanden, hetgeen als bijkomend voordeel heeft dat het toepassen van de soms ingewikkelde privacyregels door professionals wordt vereenvoudigd zodat professionals zich dan nog meer kunnen richten op hun primaire taken.

Een kaderwet voor gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden waarbij de mogelijkheid bestaat de Veiligheidshuizen via een AMvB onder de werkingssfeer ervan te brengen, onderschrijf ik dan ook. Zo'n kaderwet dient uiteraard passend te zijn voor de Veiligheidshuizen. Het thans voorliggende conceptwetsvoorstel roept echter verschillende vragen op. Deze vragen hebben met name betrekking op de in artikel 5 neergelegde *verplichting* om gegevens aan het samenwerkingsverband te verstrekken en de in artikel 7 genoemde ruime mogelijkheden om persoonsgegevens *aan derden* te verstrekken. In het hiernavolgende zal ik dit nader toelichten.

Het conceptwetsvoorstel is primair geschreven voor het bestrijden van fraude en de aanpak van diverse vormen van criminaliteit. *Controle, opsporing en vervolging* van strafbare feiten zijn aldus belangrijke doelen van dit wetsvoorstel zoals ook blijkt uit de Memorie van Toelichting. Een verstrekkingenplicht, ruime mogelijkheden om persoonsgegevens aan derden te verstrekken en de overige in dit voorstel genoemde bevoegdheden kunnen daaraan (vermoedelijk) bijdragen. De Veiligheidshuizen zijn echter gericht op een ander doel, namelijk *gedragsverandering* van burgers die met complexe problemen kampen waaronder psychische problemen en/of LVB-problematiek¹. Daarbij is vaak sprake van gecompliceerde multiproblematiek binnen een heel gezin dat lijdt tot (delict-gerelateerde) problemen op meerdere leefgebieden. Om deze problemen op een efficiënte wijze aan te kunnen pakken is een multidisciplinaire aanpak noodzakelijk. Op die manier wordt gewerkt aan een veiliger samenleving. Met het oog op dat doel zijn inmiddels ook zorgpartijen toegetreden tot vrijwel alle Veiligheidshuizen. In veel regio's is inmiddels sprake van zogenaamde "Zorg- en Veiligheidshuizen".

Een voorwaarde voor het bereiken van gedragsverandering is dat de betrokken burgers bereid zijn om mee te werken met instanties zoals de reclassering en hulp van diverse professionals te aanvaarden. Daarmee hangt samen dat zij bereid zijn openheid van zaken te geven en derhalve persoonsgegevens te verstrekken aan hun hulpverleners en reclasseringswerkers. Die bereidheid is er alleen wanneer sprake is van een vertrouwensrelatie tussen de burgers en de betrokken professionals. Dat houdt onder meer in dat burgers er op moeten kunnen vertrouwen dat de persoonsgegevens in de regel niet voor een ander doel worden gebruikt dan waarvoor zij zijn verstrekt. De verstrekkingenplicht zoals thans geformuleerd in artikel 5 en de ruime mogelijkheden om

¹ LVB = licht verstandelijke beperking

persoonsgegevens aan derden door te verstrekken zoals geregeld in artikel 7 lijken niet goed aan te sluiten bij dit vertrouwensbeginsel. Een professional die werkzaam is in een Zorg- en Veiligheidshuis dient altijd, weliswaar binnen de grenzen van de wet, maar op basis van zijn *eigen* professioneel oordeel een individuele afweging te kunnen maken of persoonsgegevens wel of niet aan het samenwerkingsverband worden verstrekt. Bovendien dient de professional zeggenschap te houden over wat er vervolgens met deze gegevens gebeurt. Ook ontstaat de vraag hoe de verstrekkingenplicht in het voorgestelde artikel 5 zich verhoudt tot de in wet en jurisprudentie geregelde geheimhoudingsplicht/beroepsgeheim van professionals die werkzaam zijn in onder meer de GGZ, Jeugdzorg en reclassering. Ik pleit er daarom voor om de kaderwet en de betreffende AMvB zodanig vorm te geven dat rekening wordt gehouden met het doel en de specifieke omstandigheden van de Zorg- en Veiligheidshuizen.

RN heeft recent meegewerkt aan een "AVG proof" landelijk modelconvenant en privacy protocol voor de Zorg- en Veiligheidshuizen. Deze modellen zijn medio 2018 vastgesteld en bevorderen een uniforme werkwijze die een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens waarborgt.²

In antwoord op Kamervragen heeft u onlangs aangegeven de uitwerkingen van het programma Sociaal Domein af te willen wachten om op basis daarvan te bezien of en zo ja, welke wet- en regelgeving op het gebied van samenwerking en gegevensuitwisseling in het zorg- en veiligheidsdomein moet worden aangepast³.

Ik adviseer u derhalve de resultaten van dit onderzoek en de ervaringen met de in het landelijk modelconvenant beschreven werkwijze te betrekken bij de voorbereidingen van het wetsvoorstel voor een kaderwet en de daarop gebaseerde AMvB voor de Zorg-en Veiligheidshuizen.

Ik verzoek u om RN bij het verdere wetgevingstraject te betrekken. Vanzelfsprekend ben ik bereid tot een nadere toelichting op mijn brief.

Met vriendelijke groet,

Johan Bac

algemeen directeur

² Zie: https://www.veiligheidshuizen.nl/nieuws/2018/040518_modelconvenant-en-protocol-voor-de-zorg-en-veiligheidshuizen-beschikbaar#.W4kHtNIUmRs

³ Zie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/06/18/antwoorden-kamervragen-over-veiligheidshuizen-en-het-delen-van-informatie-tussen-ketenpartners>